

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ:
การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ
Factors Affecting Entrepreneurial Intention:
A Systematic Review

ธนพล กลุทยานนท์^{1*} ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร¹ และสุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล¹
Thanaphol Klittayanont^{1*}, Pattarawat Jeerapattanatorn¹,
and Sutithep Siripipattanakul¹

¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ 10900

¹ Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok, 10900, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: champx10i@gmail.com

(Received: June 28, 2023; Revised: January 16, 2024; Accepted: February 1, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยคือการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ กลุ่มตัวอย่างเป็นงานวิจัยที่สืบค้นจากฐานข้อมูลจาก Google Scholar โดยกำหนดกรอบเวลาของการเผยแพร่คือปี พ.ศ. 2557 ถึง 2566 (ค.ศ. 2014 ถึง 2023) เกณฑ์การคัดเลือกคือเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับความตั้งใจในการประกอบการโดยพิจารณาจากคำสำคัญ บทคัดย่อ ชื่อเรื่อง และผ่านเกณฑ์คุณภาพตามที่ผู้วิจัยกำหนด ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 3 ส่วน ได้แก่ 1) แบบคัดกรองงานวิจัย 2) แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย และ 3) แบบบันทึกผลการสกัดข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์เนื้อหา คัดเลือกงานวิจัยโดยผู้วิจัยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษากำหนด 1 ท่าน ผลการวิจัย พบว่า งานวิจัยที่ได้จากการสืบค้นมีจำนวน 800 เรื่อง แต่มีงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาสุดท้าย จำนวน 5 เรื่อง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ มี 3 ประการ ได้แก่ 1) ทศนคติส่วนบุคคล 2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และ 3) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง ทั้งนี้ปัจจัยข้างต้นส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการของกลุ่มผู้เรียนในงานวิจัยดังกล่าว ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัยนี้สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen ที่ได้รับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการของบุคคล

คำสำคัญ: ความตั้งใจในการประกอบการ ปัจจัยที่ส่งผล การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

Abstract

This research was aimed at synthesizing the factors that influence entrepreneurial intention by using a systematic review. The samples were research articles that were searched in the Google Scholar database and published from 2014 to 2023. Selection criteria included research related to entrepreneurial intention by considering keywords, abstracts, research titles, and meeting the qualification requirements determined by the researcher. The research methodology is a systematic review. The research tool consists of three parts: 1) a research screening form, 2) a research quality evaluation form, and 3) a data extraction form. The data was analyzed using descriptive statistics and content analysis. The researcher and an educational expert evaluated the research articles. The results showed that the research was derived from 800 articles, but there were five articles that have passed the final evaluation criteria. The findings concluded that the factors that influenced entrepreneurial intentions were: 1) personal attitude, 2) discrepancies based on social norms, and 3) perceived behavioral control. The above factors influenced the intention to be an entrepreneur for a population group. All three factors are consistent with Ajzen's Theory of Planned Behavior, which identifies factors that affect a person's entrepreneurial intentions.

Keywords: Entrepreneurial Intention, Influencing Factors, Systematic Review

บทนำ

การเป็นผู้ประกอบการหรือการประกอบอาชีพอิสระนั้นเกิดขึ้นพร้อมกับมนุษยชาติมาตั้งแต่ยุคโบราณ กล่าวคือ เป็นการประกอบอาชีพของบุคคลในงานที่ตนมีความถนัดและถ่ายทอดความรู้จากรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง จนกระทั่งมาถึงยุคสมัยที่มีการปฏิวัติอุตสาหกรรมที่มีการจัดตั้งองค์กรขนาดใหญ่ซึ่งนำเครื่องจักรและเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการประกอบกิจการทางธุรกิจ ทำให้แรงงานในพื้นที่ชนบทได้ย้ายเข้ามาสู่การเป็นแรงงานภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นและพึ่งพาทั้งระบบการทำงานในธุรกิจขนาดใหญ่ซึ่งมีข้อจำกัดคือ การที่ต้องปฏิบัติตามนโยบาย กฎ และระเบียบปฏิบัติที่ฝ่ายบริหารเป็นผู้กำหนด ไม่สามารถแสดงศักยภาพด้านการคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งอาจมีความเสี่ยงกรณีที่กิจการเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจจนไม่สามารถจ้างงานได้ ส่งผลทำให้เกิดการว่างงานในกลุ่มคนที่เป็นลูกจ้างหรือพนักงานในที่สุด [1] อย่างไรก็ตามในโลกยุคดิจิทัลเช่นปัจจุบันทำให้รูปแบบการประกอบอาชีพของคนแปรเปลี่ยนไปอย่างมาก โครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพที่หลากหลายของคนในโลกยุคใหม่ทำให้การก่อตั้งธุรกิจและการแสวงหาทรัพยากรไม่ใช่เรื่องยากหากมีความตั้งใจและเพียรพยายาม และการระดมทุนสามารถทำได้ง่ายขึ้นภายใต้การสนับสนุนของภาครัฐ การก่อตั้งธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) กลายเป็นธุรกิจในพื้นที่ของใครหลาย ๆ คน ที่นอกจากจะสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจให้กับผู้ประกอบการเองแล้วยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน [2] ทั้งนี้จากผลการวิจัยของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ระบุว่าในปี พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมานั้น ธุรกิจ SME เป็นแหล่งจ้างงานที่สำคัญในทุกประเทศทั่วโลก สำหรับประเทศไทยมีการจ้างงานของ SME สูงถึงร้อยละ 71 ของการจ้างงานรวมทั้งหมดในประเทศซึ่งส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ [3]

นอกจากกระแสความนิยมของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแล้ว ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเช่นนี้ยังทำให้เกิดกระแสความนิยมของการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัวที่บุคคลสามารถเป็นนายตนเอง และใช้ความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในการทำงานได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งคนในเจนเนอเรชันใหม่จำนวนมากเริ่มให้ความสำคัญกับการเป็นเจ้าของธุรกิจที่ตนสร้างขึ้น [4] ด้วยเหตุนี้ ความเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) จึงกลายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน [5] ผู้ประกอบการ (Entrepreneur) คือบุคคลที่มีจิตที่มุ่งหวังจะพัฒนาการประกอบการธุรกิจที่ตนเป็นผู้ริเริ่มขึ้น [6] ขอบความเป็นอิสระในการทำงาน รู้จักแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ และสามารถบริหารความเสี่ยงในการประกอบการด้วยตนเอง [7] นอกจากนี้ ผู้ประกอบการมีบทบาทสำคัญทำให้เกิดการจ้างงานและเกิดนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ จึงเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยให้เติบโตขึ้น และนำประเทศไปสู่การเป็นสังคมแห่งการประกอบการ (Entrepreneurial Society) [4] อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการคนหนึ่งคนใดเกิดขึ้น คือการพัฒนาหรือส่งเสริมบุคคลดังกล่าวให้มีความตั้งใจในการประกอบการ (Entrepreneurial Intention หรือ EI) ซึ่งมีความหมายในลักษณะของความปรารถนาของบุคคลที่คิดจะเริ่มธุรกิจของตนเอง เป็นความมั่นใจของบุคคลว่าจะสามารถวางแผนจนกระทั่งสร้างกิจการในพื้นที่ของตนในอนาคต [8] ผ่านกระบวนการคิดที่มีความละเอียดและซับซ้อนเพื่อเป้าหมายคือการเป็นผู้ประกอบการ [9] สำหรับปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความตั้งใจในการประกอบการ (EI) นั้น นักวิชาการหลายท่านกล่าวว่า ได้แก่ พฤติกรรม ทศนคติ และแรงจูงใจในการประกอบธุรกิจ [9] รวมถึงคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ [10]

จากการวิจัยที่ผ่านมา มีนักวิจัยศึกษาเกี่ยวกับ EI โดยศึกษาในกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันไป สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์งานวิจัยโดยใช้การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อสรุปองค์ความรู้จากงานวิจัยดังกล่าวและนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ได้กว้างขวางมากขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ต้องมีความรู้ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการที่นักการศึกษาสามารถนำไปสร้างเป็นหลักสูตรหรือกำหนดรูปแบบในการพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการของบุคคลได้

วัตถุประสงค์

เพื่อสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการโดยการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความตั้งใจในการประกอบการ

คำว่าความตั้งใจในการประกอบการ (Entrepreneurial Intention: EI) นั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ได้แก่ สภาวะจิตใจของบุคคลที่นำเอาความสนใจ ประสบการณ์ และการกระทำไปสู่แนวคิดทางธุรกิจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญสำหรับผู้ที่ต้องการเริ่มต้นธุรกิจใหม่ [11] สภาวะทางจิตและความเชื่อของบุคคลที่ใช้ความสนใจของตนเองในการมุ่งมั่นสู่การเป็นผู้ประกอบการในธุรกิจใหม่ในด้านใดด้านหนึ่ง [12] การรับรู้เกี่ยวกับตนเองว่ามีความชอบและมีแนวโน้มพฤติกรรมเป็นแบบใดที่นำไปสู่การสร้างธุรกิจใหม่ของตนเอง [13] การรับรู้ตัวตนของตนเอง ทศนคติ สภาวะจิตใจ และความคาดหวังของบุคคลที่เป็นตัวกระตุ้นทำให้เกิดพฤติกรรมของผู้ประกอบการ กล่าวคือ จะนำไปสู่การกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเองเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างธุรกิจใหม่ของตนเอง [14] ตัวกระตุ้นหลักที่ขับเคลื่อนความมุ่งมั่นของบุคคลที่จะก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการในการสร้างธุรกิจใหม่ที่ตนหลงใหลและเอาใจจริงเอาใจ [15]

จากนิยามดังกล่าว ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความตั้งใจในการประกอบการ หมายถึง จิตใจที่มีความมุ่งมั่นที่จะมีธุรกิจเป็นของตนเอง มีการวางแผนและพัฒนาศักยภาพตนเองอย่างจริงจังเพื่อให้ธุรกิจนั้นให้ประสบความสำเร็จ

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน

นักทฤษฎีชื่อ Icek Ajzen ได้คิดทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) โดยอธิบายเกี่ยวกับความตั้งใจและพฤติกรรมที่มีเหตุผลของบุคคล และบริหารทรัพยากรที่ตนสามารถควบคุมได้ โดย Ajzen ระบุว่า ความตั้งใจเหล่านี้สามารถทำนายได้เนื่องจากมีปัจจัยที่เป็นสาเหตุสำคัญอยู่ 3 ประการ ดังนี้ [16]

1. ทศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward Behavior: ATB) คือมุมมองหรือค่านิยมทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่มีต่อพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จากการประเมินของตัวเอง หากเป็นพฤติกรรมที่เป็นบวกบุคคลจะมีแนวโน้มกระทำพฤติกรรมดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น เมื่อบุคคลมีมุมมองเชิงบวกต่อการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจส่วนตัวและไม่ชอบที่จะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างซึ่งขาดอิสรภาพทางความคิด บุคคลดังกล่าวย่อมมีพฤติกรรมที่ปรารถนาจะเป็นผู้ประกอบการ

2. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm: SN) คือการซึมซับความคิดและพฤติกรรมของกลุ่มคนที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อตนเอง ยกตัวอย่างเช่น บุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน หรือ

แม้กระทั่งอินฟลูเอนเซอร์ในสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ที่มีส่วนในการให้ข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ชีวิต ที่ทำให้บุคคลมีความสนใจและคล้อยตามในการที่จะประกอบอาชีพผู้ประกอบการ

3. การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control: PBC) คือการมองสะท้อนกลับ มาที่ตนเองว่าตนมีศักยภาพหรือความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองมากน้อยเพียงใด มีความยากลำบากในการแสดงพฤติกรรมที่ตนต้องการหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจาก การประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการนั้น จะต้องเผชิญกับปัญหาและความยากลำบากในการทำงานหลายประการที่บุคคลจะต้องแก้ไขและหาทางออกจนประสบความสำเร็จ

การสร้างทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนสามารถแสดงได้ดังภาพต่อไปนี้ [16]

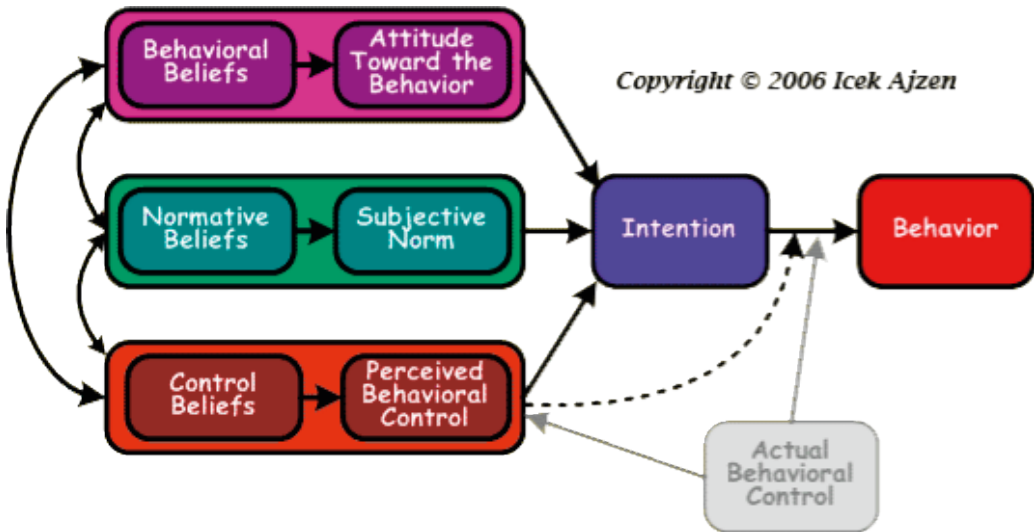

Figure 1. Theory of Planned Behavior Construction

Source : Ajzen [16]

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (Systematic Review: SR) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ความตั้งใจในการเป็นผู้ประกอบการจากงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนด

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ บทความวิจัยเกี่ยวกับความตั้งใจในการประกอบการที่ตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในช่วงปี พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2566 (ค.ศ. 2014 ถึง ค.ศ. 2023)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. แบบคัดกรองงานวิจัย (Research Screening Form) ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามเกณฑ์การคัดเลือกรงานวิจัยปฐมภูมิและใช้กรอบแนวคิดของ PICO Framework [17] เพิ่มเติมในแบบคัดกรองงานวิจัยเพื่อให้ได้งานวิจัยที่มีข้อมูลเบื้องต้นครบถ้วนตามประเด็นดังนี้

2. แบบประเมินคุณภาพงานวิจัย (Critical Appraisal Form) เป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินคุณภาพงานวิจัย โดยใช้แบบประเมินคุณภาพการวิจัยที่พัฒนาขึ้นโดยสถาบันวิจัยโจแอนนาบริกส์ (Joanna Briggs Institute) [17]

3. แบบบันทึกผลการสกัดข้อมูล (Data Extraction Form) โดยผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อใช้สำหรับบันทึกข้อมูลงานวิจัยที่ผ่านเกณฑ์การคัดเลือกรอบสุดท้ายเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความตั้งใจที่จะเป็นผู้ประกอบการ มุ่งองค์ประกอบดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย ได้แก่ ผู้วิจัย ชื่อวารสาร ปีที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ระเบียบวิธีวิจัย ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง และระยะเวลาในการทำวิจัย

ตอนที่ 2 เนื้อหาสาระของงานวิจัย ได้แก่ แนวคิดหรือทฤษฎีที่ใช้ในการทำวิจัย ข้อค้นพบที่สำคัญ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความตั้งใจในการประกอบการที่ค้นพบในงานวิจัย และข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย และผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ โดยใช้เทคนิคการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ค่า IOC ไม่น้อยกว่า 0.67

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย การกำหนดคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย การกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัย การสืบค้นงานวิจัย การประเมินคุณภาพงานวิจัย การสกัดข้อมูล การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนแรกเป็นการสืบค้นบนฐานข้อมูลงานวิจัย โดยฐานข้อมูลจาก Google scholar โดยกำหนดกรอบเวลาของการเผยแพร่คือปี พ.ศ. 2557 ถึง พ.ศ. 2566 (ค.ศ. 2014 ถึง ค.ศ. 2023) และเมื่อได้งานวิจัยที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ขั้นต้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกงานวิจัยโดยใช้แบบคัดกรองงานวิจัย ซึ่งมีการตรวจสอบการคัดเลือกจากผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาที่อ่านและประเมินงานวิจัยแยกกับคณะผู้วิจัยโดยคัดเลือกงานวิจัยที่ตรงตามเกณฑ์การคัดเลือกครบทุกข้อ อ่านบทความวิจัยเพื่อประเมินคุณภาพของบทความวิจัยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินแยกกับคณะผู้วิจัย และคัดเลือกเฉพาะงานวิจัยที่มีคุณภาพระดับ 2 ขึ้นไป กล่าวคือ เน้นเฉพาะผลงานวิจัยเชิงทดลองหรืองานวิจัยกึ่งทดลองเท่านั้น จากนั้น อ่านบทความวิจัยฉบับเต็มแบบละเอียดเพื่อสกัดข้อมูลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ จากนั้นบันทึกลงในแบบบันทึกผลการสกัดข้อมูล และตรวจสอบความตรงของการบันทึกข้อมูลโดยการตรวจสอบกับการบันทึกโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่อ่านแยกกับคณะผู้วิจัย หากพบว่าการบันทึกที่ไม่ตรงกันจะมีการปรึกษาและหาข้อตกลงร่วมกันในการลงบันทึกครั้งสุดท้าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ และวิเคราะห์ปัจจัยโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผล

การศึกษาความตั้งใจในการประกอบการ นำเสนอผลการศึกษาตามลำดับของการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

Table 1. ผลการสืบค้นงานวิจัย (Research search result)

Database	Search (n)	%
Google scholar	800	100
Total	800	100

จากตารางที่ 1 ผู้วิจัยได้ผลงานวิจัยจากการสืบค้นจำนวน 800 เรื่อง เมื่อทำการคัดกรองงานวิจัยพบว่า มีงานวิจัยถูกคัดออก 700 เรื่อง เนื่องจากนับซ้ำและไม่เกี่ยวข้อง ถูกคัดออก 90 เรื่องเนื่องจากไม่ได้เป็นศึกษา ปัจจัยความตั้งใจในการประกอบการ (entrepreneurial intention) ตัดออก 5 เรื่อง เมื่อพิจารณาจากชื่อเรื่อง ที่มีตัวแปรไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของการทบทวนวรรณกรรม ทั้งนี้ สรุปว่า มีงานวิจัยที่ตรงกับเกณฑ์การคัดเลือก รอบสุดท้ายจำนวน 5 เรื่อง เพื่อเข้าสู่กระบวนการประเมินคุณภาพงานวิจัยโดยใช้แบบประเมินคุณภาพงาน วิจัยในลำดับต่อไป แสดงกระบวนการคัดกรองได้ดังภาพต่อไปนี้

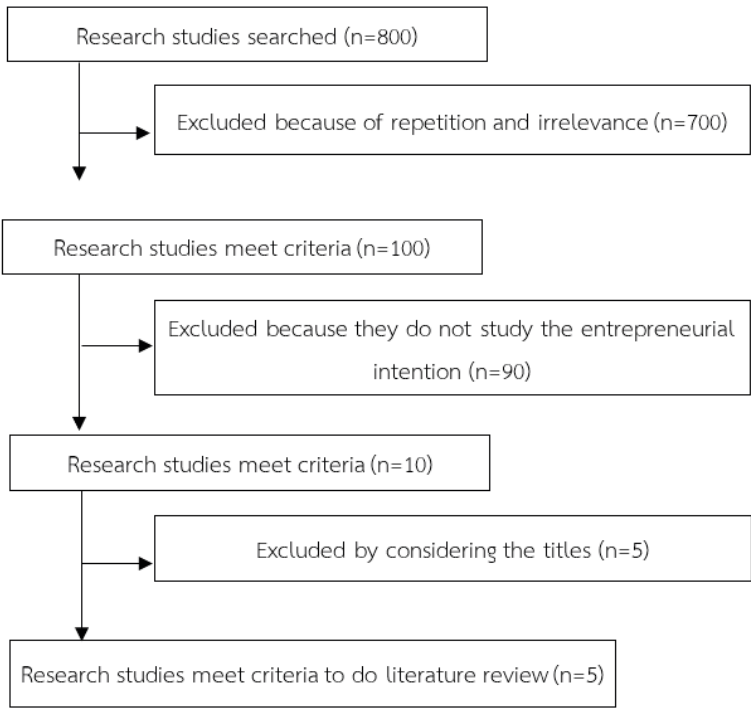

Figure 2. Selecting studies procedures

จากนั้น ผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาได้ดำเนินการประเมินคุณภาพงานวิจัยโดยใช้แบบ ประเมินคุณภาพงานวิจัย พบว่า งานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ลำดับต่อไปผู้วิจัยและผู้ทรงคุณวุฒิได้อ่านบทความวิจัยฉบับเต็ม (full text) ของงานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง โดยมีเป้าหมายเพื่อบันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกผลการสกัดข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์เนื้อหาและสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ผลการศึกษาเป็นดังตารางต่อไปนี้

Table 2. กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยที่นำมาศึกษา (Participants in the studied research)

Participants	N	%
Secondary school students	1,750	51.6
Undergraduate students	1,422	41.9
General people	219	6.5
Total	3,391	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มผู้เรียนในงานวิจัยทั้ง 5 เรื่องนั้น จำนวนเกินครึ่งคือนักเรียนระดับมัธยมศึกษา (51.6%) รองลงไปได้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี (41.9%) ส่วนบุคคลทั่วไปมีจำนวน 219 คน (6.5%) สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการในงานวิจัยแต่ละเรื่องผู้วิจัยได้สรุปปัจจัยดังกล่าวออกเป็นข้อ ๆ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

Table 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ (Factors Affecting Entrepreneurial Intention)

Title / Author (Year)	Participants	Findings
Entrepreneurial Intentions of Generation-Z: Compare from the faculty of social and natural sciences Undergraduate Students at Bahçeşehir University [18]	206 undergraduate students and natural sciences	Factors affecting EI: 1. Attitude towards entrepreneurship (EA) affects entrepreneurial intention (EI). 2. Social Entrepreneurial Norm (SEN) was positively correlated with EI. 3. Entrepreneurial Behavioral Control (EPBC) efficacy significantly affects EI. 4. Entrepreneurial flexibility (ER) affects EI.
Eyel & Durmaz (2019)		
Pre-Entrepreneurs' Perception of the Technology Regime and Their Entrepreneurial Intentions in Korean Service Sectors [19]	219 respondents: 104 are male (47.5%) 115 are female (52.5%) with age as follows: 69 people (31.5%) aged 20-29 years; 72 people (32.9%) aged 30-39 years; 49 people (22.4%) aged 40-49 years; 23 people (10.5%) aged 50-59 years; 6 people (2.7%) age over 60 years old	The study found that personal attitude and perceived behavior control significantly influence entrepreneurial intention, while subjective norms do not affect willingness. Accessibility to innovation affects personal attitude and conformity to norms, while assessment of old innovations affects perceived behavior control.
Ji & Goo (2021)		

Table 3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ (Factors Affecting Entrepreneurial Intention) (Cont.)

Title / Author (Year)	Participants	Findings
What Factors Affect the Entrepreneurial Intention to Start-Ups? The Role of Entrepreneurial Skills, Propensity to Take Risks, and Innovativeness in Open Business Models [20] Shahzad et al. (2021)	416 business students from public and private universities in Pakistan	This research examined the entrepreneurial intention by studying the following factors: 1) personal interest (self-interest) 2) family's support 3) peer influence The results showed that self-motivation, family support or institutional support and peer influence lead to entrepreneurial skills, propensity to take risks, and innovativeness. In addition, having entrepreneurial skills, risk-taking and innovation will lead to the intention to become an entrepreneur.
Factors Influencing Entrepreneurial Intention: Focusing on Individuals' Knowledge Exploration and Exploitation Activities [21] Lee et al. (2022)	800 potential entrepreneurs respondents from various universities which include 55 locations both from downtown and from all over the country in Korea	The results showed that both exploration activities and the activity for personal benefit affects entrepreneurial intention (EI) in 55 universities both in the metropolitan area and throughout the country in Korea while innovativeness, self-efficacy, and internal locus control lead to the knowledge of exploration and personal exploitation.
Promoting entrepreneurial intentions from adolescence: The influence of entrepreneurial culture and education [22] Porfirio et al. (2023)	1750 Portuguese secondary school students	The study suggests that entrepreneurship role models influence young minds' capacity to promote entrepreneurial intentions. Female students tend to follow female role models, while male students follow male models. Archetypes are crucial for promoting entrepreneurial intentions, and family role models are not. Attendance at vocational and educational training (VET) or school programs does not affect entrepreneurial intentions.

จากตารางที่ 3 สรุปข้อค้นพบของงานวิจัยแต่ละเรื่องได้ดังต่อไปนี้

1. งานวิจัยของ Eysel และ Durmaz [18] สรุปว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการมี 4 ประการ ประกอบด้วย 1) ทศนคติต่อการเป็นผู้ประกอบการ 2) บรรทัดฐานทางสังคมทางการประกอบการของบุคคล 3) ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมกรรมการประกอบการของตนเอง และ 4) ความยึดหยุ่นของผู้ประกอบการ [18]

2. งานวิจัยของ Ji และ Goo [19] สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ ประกอบด้วย 1) ทศนคติส่วนบุคคล และ 2) การรับรู้ความสามารถด้านการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษายังพบว่า บรรทัดฐานทางสังคมอาจไม่ได้ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการอย่างมีนัยสำคัญ ความสามารถในการเข้าถึงนวัตกรรมส่งผลเชิงบวกต่อทศนคติส่วนบุคคลและบรรทัดฐานทางสังคมของบุคคล

3. งานวิจัยของ Shahzad และคณะ [20] สรุปได้ว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ มี 3 ประการ ประกอบด้วย 1) ความสนใจส่วนตัว 2) การสนับสนุนของครอบครัว และ 3) อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน กล่าวคือ บุคคลจะเริ่มจากการมีแรงจูงใจในตนเอง ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากเพื่อนและคนในครอบครัว จึงทำให้บุคคลมีความสนใจที่จะสร้างธุรกิจของตนเอง มีแนวโน้มที่จะกล้าเสี่ยงและใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการสร้างนวัตกรรมในการประกอบการต่อไป

4. งานวิจัยของ Lee และคณะ [21] สรุปได้ว่า ทั้งกิจกรรมนักสำรวจและโครงการหารายได้ ส่งผลกระทบบต่อความตั้งใจในการประกอบการของนักศึกษามหาวิทยาลัยในประเทศเกาหลีทั้ง 55 แห่ง ผลการศึกษายังพบอีกว่า ปัจจัยด้านการเป็นนวัตกร การรับรู้ในความสามารถของตนเอง ความเชื่อในอำนาจควบคุมภายในตน ปัจจัยเหล่านี้ช่วยสนับสนุนให้เกิดการสร้างความรู้ในกิจกรรมนักสำรวจและโครงการหารายได้ของนักศึกษาได้เป็นอย่างดี

5. งานวิจัยของ Porfirio และคณะ [22] สรุปได้ว่า ตัวแบบทางการประกอบการ (Entrepreneurship Role Models) มีอิทธิพลต่อความสามารถด้านจิตใจของคอนรุ่นใหม่ในการส่งเสริมความตั้งใจในการประกอบการ ผลการศึกษายังพบว่า นักเรียนหญิงมักจะทำตามตัวแบบที่เป็นผู้หญิง ส่วนนักเรียนชายเลือกทำตามตัวแบบที่เป็นผู้ชายเช่นเดียวกัน จากงานวิจัยนี้ ตัวแบบมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมความตั้งใจในการประกอบการของคอนรุ่นใหม่ ส่วนคนในครอบครัวไม่ได้มีอิทธิพลเท่าที่ควร นอกจากนี้ การเข้าเรียนในระบบการศึกษารวมถึงหลักสูตรฝึกอบรมอาชีพไม่ได้ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการของบุคคล

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง ดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการได้ดังนี้

1) ทศนคติส่วนตัว (Personal Attitude: PA) คือ ความรู้สึกเชิงบวก ความสนใจ และความเชื่อของบุคคลที่มีต่อการประกอบกิจการธุรกิจของตนเอง

2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm: SN) คือ การได้รับอิทธิพลทางความคิดจากบุคคลแวดล้อมซึ่งอาจเป็นบุคคลในครอบครัว คู่สมรส เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน รวมถึงตัวแบบที่เป็นอินฟลูเอนเซอร์ ที่บุคคลให้การยอมรับนับถือในความรู้และประสบการณ์ ทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้แบบและเริ่มมีความสนใจในการประกอบการธุรกิจมากขึ้น

3) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง (Perceived Behavior Control: PBC) คือ ความมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะควบคุมการทำงานต่าง ๆ ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีใครบังคับ ไม่ว่าจะเป็น

การศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ การทดลองสร้างนวัตกรรม ความอดทนต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ทุกเมื่อ

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า ทศนคติส่วนตัว (PA) เป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ นอกจากเป็นข้อค้นพบของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ครั้งนี้แล้ว ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Peterman และ Kennedy [23] ที่พบว่า การได้รับประสบการณ์ที่ดีเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการจะส่งเสริมความสนใจและทัศนคติที่ดีซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อความตั้งใจในการประกอบการของนักเรียน

2. จากผลการวิจัยพบว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ ทั้งนี้ จากผลการวิจัยของ Guinez และ Aqueveque [24] พบว่า บุคคลมักได้รับอิทธิพลด้านความคิดในการประกอบการธุรกิจจากกลุ่มบุคคลแวดล้อมรวมถึงบุคคลที่เป็นอินฟลูเอนเซอร์ด้านการประกอบการ นอกจากนี้ มีผลการวิจัยของ Chuchai [25] พบว่า ความคิดเห็นของบุคคลที่มีอิทธิพลทางความคิดมีผลต่อการประเมินสถานการณ์ต่าง ๆ ในทางธุรกิจ และบุคคลมักใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเสมอ ด้วยเหตุนี้ อาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่เป็นกลุ่มอ้างอิงไม่ว่าจะเป็นบุคคลในครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลที่มีชื่อเสียง ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อความตั้งใจในการประกอบการของบุคคลได้อย่างชัดเจน

3. จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง (PBC) เป็นปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ ทั้งนี้ สอดคล้องกับทฤษฎีของ Bandura [26] ที่ระบุว่า การที่บุคคลรับรู้ในความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองนั้นเปรียบเสมือนความเชื่ออย่างมั่นคงว่าตนสามารถที่จะทำงานหนึ่ง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ ทำให้บุคคลกล้าที่จะเลือกงานนั้นด้วยตนเอง แม้เมื่อบุคคลนั้นต้องพบกับอุปสรรคแต่ก็ยังคงมีความอดทนมุ่งมั่นต่อการทำงานนั้นต่อไป ในทางกลับกัน หากบุคคลไม่เชื่อมั่นว่าตนเองจะสามารถทำงานนั้นได้ เมื่อเผชิญกับอุปสรรคก็จะพยายามหลีกเลี่ยง หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็จะทำงานนั้นไปด้วยความเครียด วิตกกังวล และหมดความอดทน เกิดความท้อแท้ และเลิกล้มในการที่จะเป็นผู้ประกอบการในที่สุด

4. โดยสรุปแล้ว ผลการวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องอย่างมากกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ Ajzen [16] โดยอาจใช้คำศัพท์ที่เหมือนหรือแตกต่างกันออกไปเล็กน้อยแต่ยังคงให้ความหมายเดียวกัน โดย Ajzen ได้กล่าวว่า ปัจจัย 3 ประการ ที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการของบุคคล มีดังต่อไปนี้ คือ 1) ทศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward Behavior: ATB) คือมุมมองหรือค่านิยมทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่มีต่อพฤติกรรมหนึ่ง ๆ จากการประเมินของตนเอง หากเป็นพฤติกรรมที่เป็นบวกบุคคลจะมีแนวโน้มกระทำการพฤติกรรมดังกล่าว ยกตัวอย่างเช่น เมื่อบุคคลมีมุมมองเชิงบวกต่อการเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจส่วนตัวและไม่ชอบที่จะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างซึ่งขาดอิสรภาพทางความคิด บุคคลดังกล่าวย่อมมีพฤติกรรมที่ปรารถนาจะเป็นผู้ประกอบการ 2) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm: SN) คือการซึมซับความคิดและพฤติกรรมของกลุ่มคนที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อตนเอง ยกตัวอย่างเช่น บุคคลในครอบครัว เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน หรือแม้กระทั่งอินฟลูเอนเซอร์ในสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ที่มีส่วนในการให้ข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็นและประสบการณ์ชีวิต ที่ทำให้บุคคลมีความสนใจและคล้อยตามในการที่จะประกอบอาชีพผู้ประกอบการ และ 3) การรับรู้การควบคุมพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control: PBC) คือการมองสะท้อนกลับมาที่ตนเองว่าตนมีศักยภาพหรือความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองมากน้อยเพียงใด

มีความยากลำบากในการแสดงพฤติกรรมที่ตนต้องการหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจาก การประกอบอาชีพเป็นผู้ประกอบการ นั้นจะต้องเผชิญกับปัญหาและความยากลำบากในการทำงานหลายประการที่บุคคลจะต้องแก้ไขและหาทางออกจนประสบความสำเร็จ [16]

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการวิจัยนี้ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการประกอบการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ด้วยเหตุนี้ สามารถนำปัจจัยสำคัญประกอบด้วยทัศนคติส่วนตัว การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมของตนเอง มาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความตั้งใจในการประกอบการของผู้เรียนได้หลากหลายกลุ่ม ทั้งการศึกษาในระบบชั้นเรียนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกจากนี้ ยังสามารถนำไปปรับใช้กับการพัฒนาบุคคลทั่วไป อาทิ กลุ่มคนวัยทำงานและกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความต้องการที่จะเป็นผู้ประกอบการหลังเกษียณได้ด้วย

References

- [1] Klittayanon, T. (2022). *Entrepreneurship requirements*. Thonburi University.
- [2] Kelley, D., Singer, S. & Herrington, M. (2016). *Global entrepreneurship monitor. 2015/16 Global Report*. Babson College.
- [3] Loetnithat, C. (2023, September 14). *Roles of Thai SMEs towards economic security in a changing world*. Thailand Development Research Institute. <https://tdri.or.th/2023/09/economic-sme-article/>
- [4] Jeerapattanatorn, P., & Chiewchan, S. (2018). Entrepreneurship education for an entrepreneurial Society. *Kasetsart Educational Review*, 33(2), 63-69.
- [5] Portfrio, J.A., Felicio, J.A., Carrilho, T., & Jardim, J. (2023). Promoting entrepreneurial intentions from adolescence: The influence of entrepreneurial culture and education. *Journal of Business Research*, 156. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.113521>.
- [6] Krueger, N. F., Reilly, M. D., & Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 15(5), 411-432. [https://doi.org/10.1016/S0883-9026\(98\)00033-0](https://doi.org/10.1016/S0883-9026(98)00033-0)
- [7] Smithikrai, C. (2005). *Training of personnel in the organization*. (4th ed.). Chulalongkorn University Printing House.
- [8] Thompson, E. R. (2009). Individual entrepreneurial intent: Construct clarification and development of an internationally reliable metric. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(3), 669-694.
- [9] Linan, F., & Chen, Y. W. (2009). Development and cross-cultural application of a specific instrument to measure entrepreneurial intentions. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(3), 593-617.

- [10] Triphopsakul, S. (2015). The influence of entrepreneurial motivation factors on business growth and growth aspirations: A case study of Thailand. *Suthiparitat Journal*, 29(90), 75-93.
- [11] Bird, B. (1995). Entrepreneurial intentions and behavior: A model and test. *Academy of Management Review*, 20(1), 49-72.
- [12] Thompson, E. R. (2009). Individual entrepreneurial intent: Construct clarification and development of an internationally reliable metric. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(3), 669-694.
- [13] DeNoble, A. F., Jung, W., & Ehrlich, S. B. (1999). Entrepreneurial intention: Antecedents and outcomes. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 23(3), 3-22.
- [14] Krueger, N. F., Reilly, M. D., & Carsrud, A. L. (2000). Competing models of entrepreneurial intentions. *Journal of Business Venturing*, 15(5-6), 411-432.
- [15] Liñán, F., & Chen, Y. W. (2009). Development and cross-cultural application of a specific instrument to measure entrepreneurial intentions. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 33(3), 593-617.
- [16] Ajzen, I. (1991). The Theory of Planned Behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211. [https://doi.org/10.1016/0749-5978\(91\)90020-T](https://doi.org/10.1016/0749-5978(91)90020-T).
- [17] Joanna Briggs Institute. (2014). *Reviewers' manual: 2014 Edition*. Solito Fine Colour Printers.
- [18] Eyel, C.Ş., & Durmaz, I.B.V. (2019). Entrepreneurial intentions of generation-Z: Compare of social sciences and natural sciences undergraduate students at Bahçeşehir University. *Procedia Computer Science*, 158, 861-868. <https://doi.org/10.1016/j.procs.2019.09.124>.
- [19] Ji, I., & Goo, J. (2021). Pre-entrepreneurs' perception of the technology regime and their entrepreneurial intentions in Korean service sectors. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 7(3), 179. <https://doi.org/10.3390/joitmc7030179>
- [20] Shahzad, M.F., Khan, K.I., Saleem, S., & Rashid, T. (2021). What factors affect the entrepreneurial intention to start-ups? The role of entrepreneurial skills, propensity to take risks, and innovativeness in open business models. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 7(3), 173. <https://doi.org/10.3390/joitmc7030173>
- [21] Lee, S., Kang, M.J., & Kim, B.K. (2022). Factors influencing entrepreneurial intention: Focusing on individuals' knowledge exploration and exploitation activities. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 8, 165. <https://doi.org/10.3390/joitmc8030165>
- [22] Porfirio, J.A., Felicio, J.A., Carrilho, T., & Jardim, J. (2023). Promoting entrepreneurial intentions from adolescence: The influence of entrepreneurial culture and education.

- Journal of Business Research*, 156, 113521. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2022.113521>
- [23] Peterman, N.E., & Kennedy, J. (2003). Enterprise education: Influencing students' perceptions of entrepreneurship. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 28, 129-144. <http://dx.doi.org/10.1046/j.1540-6520.2003.00035.x>
- [24] Guinez, N.A., & Aqueveque, C. (2021). Entrepreneurial influencers and influential entrepreneurs: Two sides of the same coin. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*. <https://doi.org/10.1108/IJEBr-08-2020-0563>
- [25] Chuchai, S. (2004). *Entrepreneurial potential of Thai university students*. Faculty of Humanities, Chiang Mai University.
- [26] Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavior change. *Psychological Review*, 84, 191-215.